

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дяченка Олександра Олександровича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 081 «Право» за спеціальністю 081 «Право»
16 березня 2026 року**

Актуальність теми дослідження. Актуальність теми дослідження зумовлюється тим, що ефективне функціонування Національної поліції України безпосередньо залежить не лише від належного нормативного регулювання її повноважень, а й від реального, системного та дієвого забезпечення прав і законних інтересів самих працівників поліції. У сучасних умовах поліцейський виступає не тільки носієм владних повноважень, а й людиною, громадянином, працівником, який потребує належних соціальних, правових, організаційних та матеріальних гарантій. Саме тому проблема адміністративно-правового забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції набуває особливої ваги, оскільки вона безпосередньо пов'язана із якістю виконання поліцейських функцій, рівнем службової дисципліни, морально-психологічним станом персоналу, ефективністю протидії злочинності та довірою населення до органів поліції. За відсутності належного правового захисту та гарантій виникає ризик формального виконання службових обов'язків, професійного вигорання, плинності кадрів, а також зниження здатності поліції якісно реалізовувати покладені на неї завдання.

Особливої актуальності ця тема набуває у зв'язку з трансформацією системи правоохоронних органів України, посиленням вимог до прозорості, підзвітності та професіоналізму поліцейської служби, а також підвищенням суспільних очікувань щодо стандартів правової держави. У таких умовах права працівників поліції не можуть розглядатися як другорядне або суто внутрішньоорганізаційне питання, оскільки їх порушення має прямі наслідки для публічної безпеки, правопорядку і рівня захисту прав людини загалом. Неналежне забезпечення трудових, соціальних, матеріальних, житлових, медичних, інформаційних та інших прав поліцейських створює передумови для конфліктів у службових відносинах, виникнення корупційних ризиків, зниження мотивації до служби, а також формування негативного іміджу поліції в очах суспільства. Відтак наукове осмислення цієї проблематики є необхідним не лише для захисту інтересів окремого працівника, але й для зміцнення інституційної спроможності всієї системи органів поліції. Актуальність дослідження також визначається недостатньою розробленістю зазначеної проблеми в юридичній науці. Традиційно значна частина наукових праць у сфері правоохоронної діяльності присвячувалася питанням захисту прав людини саме поліцейськими, натомість проблеми

забезпечення прав самих працівників поліції, їх законних інтересів, особливостей правового статусу, механізмів реалізації гарантій та способів захисту залишалися на периферії наукового інтересу. Така ситуація зумовила певну теоретичну прогалину, адже поліцейський як суб'єкт правовідносин перебуває у складному правовому становищі: з одного боку, він виступає носієм загальногромадянських прав і свобод, а з іншого – на нього покладаються спеціальні обмеження, підвищені вимоги, дисциплінарні стандарти та службові обов'язки. Це потребує особливого наукового підходу до з'ясування змісту його правового статусу, меж допустимого втручання в права, системи гарантій та механізмів їх охорони і захисту.

Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертаційне дослідження є самостійною науковою працею, що містить авторські положення, ідеї та розробки, спрямовані на розв'язання поставлених завдань. Отже, це гарантує дотримання принципів академічної доброчесності та створює можливість перевірки обґрунтованості наведених у дослідженні висновків.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень і рекомендацій. Сформульовані у роботі висновки, пропозиції та рекомендації є належним чином обґрунтованими, що забезпечується логічною послідовністю викладення матеріалу, системним виконанням поставлених завдань, апробацією отриманих результатів, а також узагальненням напрацювань у висновках до розділів та у загальних висновках. Достовірність отриманих результатів підтверджується застосуванням комплексу взаємодоповнюючих наукових методів, зокрема у дослідженні використано загальнонаукові, спеціально-юридичні та емпіричні методи. Йдеться про літературний аналіз, аналіз нормативно-правових актів, системний аналіз, аналіз понять і термінів, порівняльно-правовий і ретроспективний аналіз, а також методи емпіричного дослідження – опитування, інтерв'ю, аналіз судової практики, статистичних даних, правозахисних кейсів і експертні консультації. Застосування цих методів дало змогу всебічно дослідити теоретичні засади, правове регулювання, практичні проблеми та зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення прав і законних інтересів працівників поліції.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертація Дяченка Олександра Олександровича стала одним з перших в Україні досліджень, у якому комплексно здійснено спробу дослідити адміністративно-правові засади забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції.

Основні з них такі:

вперше:

- обґрунтовано доцільність визнання захисту прав працівників поліцейських пріоритетним напрямом адміністративно-правового забезпечення правоохоронних органів особливо в період дії правового режиму воєнного стану. Даний напрям

повинен забезпечуватися через діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських формувань та окремих громадян.

- наголошено на необхідності вироблення принципово нового підходу до забезпечення прав працівників поліції через створення системи недержавних профспілкових організацій не підпорядкованих керівництву МВС, Нацполу, ГУНП, УПП та ін. Альтернативою недержавних профспілкових організацій можуть виступати громадські формування до складу яких будуть входити безпосередньо працівники поліції та громадськості. Фінансування таких утворень може забезпечуватися як за рахунок членських внесків так і за рахунок добровільних пожертв громадян, закордонних організацій, грантів тощо. Фінансова незалежність надає можливість уникнути адміністративного впливу з боку керівництва МВС та Національної поліції при захисті прав працівників поліції.

- запропоновано класифікацію суб'єктів захисту прав працівників поліції за наступними критеріями: 1) за кількістю: індивідуальні суб'єкти (окремі громадяни, посадові особи, іноземці, особи без громадянства, фізичні особи-підприємці; державні службовці; адвокати; нотаріуси; керівники, колеги тощо); колективні суб'єкти (органи публічної влади, органи місцевого самоврядування, юридичні особи приватного права, громадські об'єднання, профспілковий комітет, правозахисні організації, благодійні організації; 2) за наявністю владних повноважень: не мають владних повноважень; не мають владних повноважень, надають адміністративні послуги, мають делеговані повноваження; 3) за належністю до системи МВС тощо.

удосконалено:

- підходи до розуміння механізму адміністративно-правового забезпечення захисту прав та законних інтересів поліцейських обумовлює застосування всіх ланок інструментарію, зокрема методів, прийомів, способів втілення тощо. Суб'єкти, що здійснюють захист прав поліцейських повинні застосовувати такі методи, що дозволятимуть найбільш ефективно та оптимально досягати кінцевих цілей.

- інструментарій адміністративно-правового забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції та зроблено висновок, що це складний багатоструктурний механізм, який забезпечується та регулюється державними та недержавними інститутами, нормативними актами та, як наслідок, адміністративно-правовими відносинами, що виникають в результаті взаємодії суб'єктів та об'єктів цих відносин. До елементів інструментарію забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції віднесено: форми захисту; методи захисту; норми регулювання правовідносин та суб'єкти задіяні в даному процесі. Кваліфікуючою ознакою таких відносин є наявність прав працівника поліції чий права підлягають захисту.

дістало подальшого розвитку:

- впровадження зарубіжного досвіду адміністративно-правового забезпечення прав працівників поліції шляхом встановлення пільг на комунальні платежі, прив'язування грошового забезпечення до прожиткового мінімуму, заборона керівнику впливати на будь-яку частку грошового забезпечення, можливість офіційно отримувати компенсацію за використання власного майна в службовій діяльності, на кшталт комп'ютерної техніки та розхідних матеріалів до неї, інтернету, мобільного зв'язку та відповідних гаджетів, консолідація державних зусиль з недержавними громадськими організаціями шляхом залучення широкого загалу та засобів масової інформації для забезпечення реалізації працівниками поліції своїх прав на захист, тощо.

- удосконалення нормативно-правового забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції необхідно здійснювати за наступними напрямками: захист працівників поліції від протиправних посягань від керівників всіх рівнів, радикально налаштованих громадян, колег; соціальний захист працівників поліції шляхом введення системи пільг на комунальні платежі, нарахування пенсійного забезпечення в залежності від кількості років служби, регресного повернення коштів за використання власного майна в службових цілях, тощо.

- аналіз наукової літератури з проблематики захисту прав працівників поліції, яким встановлено основні напрями наробків науковців. Зокрема наукові здобутки систематизовано за наступними групами: захист прав та свобод людини та громадянина в Україні; захист прав людини та громадянина в діяльності поліції; безпосередньо захист прав працівників поліції за різними напрямками (соціальні, фінансові, політичні, трудові, право на честь та гідність, тощо).

Теоретичне та практичне значення роботи. Теоретичне значення дисертації полягає в поглибленні наукових уявлень про адміністративно-правове забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції як самостійний напрям правового дослідження. У роботі уточнено зміст правового статусу поліцейського, обґрунтовано його дуальну природу як носія загальногромадянських прав і як представника публічної влади, а також запропоновано авторське бачення системи прав, свобод та законних інтересів працівників поліції. Це створює підґрунтя для подальшого розвитку теорії адміністративного права в частині осмислення особливостей правового становища осіб, які здійснюють правоохоронну діяльність. Окреме теоретичне значення має запропонована в дисертації дефініція адміністративно-правового забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції, а також характеристика його механізму, суб'єктного складу та інструментарію. Завдяки цьому розширено категоріальний апарат юридичної науки, уточнено співвідношення між правами, законними інтересами, гарантіями та способами їх захисту, а також систематизовано наукові підходи до дослідження цієї проблематики. Крім того, дисертація має значення для подальших наукових розробок у сфері адміністративного, службового та поліцейського права, оскільки

сформульовані в ній положення можуть бути використані як теоретична основа для нових досліджень, присвячених соціальному захисту працівників поліції, забезпеченню їх професійних прав, удосконаленню правових гарантій служби та підвищенню ефективності діяльності Національної поліції України.

Практичне значення дисертації полягає у тому, що вироблені у дисертації положення і рекомендації можуть бути використані у:

- *правотворчій діяльності* – для вдосконалення чинного законодавства, а також нормативно-правових актів, щодо регламентують забезпечення прав та свобод поліції;

- *науково-дослідній діяльності* – як підґрунтя для подальшої розробки теоретичних основ забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції;

- *навчальному процесі* – для підготовки підручників, посібників, монографій, курсів лекцій, методичних рекомендацій та інших матеріалів;

- *практичній діяльності* – для удосконалення діяльності Національної поліції України в сфері забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції, а також зацікавлених органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських об'єднань та громадян з активною життєвою позицією.

Повнота викладення матеріалів дисертації у наукових працях, опублікованих автором. Основні положення та результати дисертації були відображені у 9 публікаціях. Серед них: 5 наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Дяченко О.О. Роль професійних спілок у захисті прав поліцейських. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. № 4. 2022. С. 401-406. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-4-401-406>

2. Дяченко О.О. Функціонування професійних спілок у Національній поліції України як складової правового захисту поліцейських: адміністративно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 278-281. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/66>

3. Дяченко О.О. Адміністративно-правові аспекти соціального захисту поліцейських. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. № 6. С. 93-96. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v6.2022.18>

4. Дяченко О.О. Досвід діяльності профспілок у поліції США та можливість його впровадження в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 433-439. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-2-433-439>

5. Дяченко О.О. Система суб'єктів адміністративно-правового захисту прав поліцейського. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 379-382. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/85>.

4 наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Дяченко О.О. Адміністративно-правовий статус поліцейського та його

характеристика. *Юридичні науки: проблеми та перспективи*: Міжнародна науково-практична конференція. м. Запоріжжя. 24–25 лютого 2023 р. С. 103-105.

2. Дяченко О.О. Психологічне забезпечення роботи поліцейського як гарантія його особистої безпеки. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 17 бер. 2023 р.). Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2023. С. 775-776.

3. Дяченко О.О. До проблеми соціального захисту поліцейського. *Дотримання прав людини у правоохоронній діяльності: стан та перспективи*: матер. Всеукр. круг. столу (м. Дніпро, 28 березня 2023 р.). Дніпро : ДДУВС, 2023. С. 139-141.

4. Дяченко О.О. Гарантії поліцейського на психологічний захист. *Теорія і практика конституціоналізму: вітчизняний і зарубіжний досвід* : матер. Регіон. наук.-практ. семінару, присвяч. 27-й річниці прийняття Конституції України (м. Дніпро, 20 черв. 2023 р.) / уклад : к.ю.н., доц. І. А. Сердюк, І. О. Смірнова. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2023. С. 72-74.

Відповідність чинним вимогам. Анотація, структура та обсяг дисертації відповідають установленим вимогам. Дослідження Дяченка Олександра Олександровича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції» є завершеною працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що розв’язують конкретне наукове завдання, яке є цінним для розвитку сучасної юридичної науки. Науковий рівень дисертації відповідає вимогам, які визначені у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою відповідно до норм правопису, а характер викладу матеріалу відповідає науковому стилю.

Рекомендація дисертації до подання у разову спеціалізовану вчену раду. Результати дисертації обговорено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права від 16 березня 2026 року (Протокол № 9). За результатами засідання кафедри ухвалено рішення про надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дяченка

Олександра Олександровича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення прав та законних інтересів працівників поліції».

Головуюча на засіданні,
завідувачка кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
ДВНЗ «УжНУ»

Тетяна КАРАБІН

Підпис Тетяни Карабін засвідчую:
Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК

